

Digitální Inkluze: Rozšiřující analýza

Kde jsou digitálně ohrožení a jaké faktory to ovlivňují?
Co říkají data o možnostech vzdělávání dospělých?

Benjamin Šimsa, Samuel Galan, Alena Šindelářová,
Václav Korbel

20. 8. 2024

Agenda

Rozšíření mapování digitálního vyloučení na úroveň ORP

Faktory související s digitálním vyloučením

Analýza neformálního vzdělávání dospělých

Shrnutí analýz a klíčová doporučení

Hlavní zjištění

Digitální vyloučení souvisí hlavně s demografickými faktory, ohrožení vyloučením se socioekonomickou situací

Tato analýza ukazuje **na úrovni obcí s rozšířenou působností (ORP)**, oproti předešlé analýze na úrovni kraje, míru digitálního vyloučení a ohrožení. To nám umožnilo identifikovat značnou **variabilitu těchto podílů v rámci jednotlivých krajů**. Mezi digitálně vyloučené obyvatele patří především starší lidé – nacházejí se proto napříč ORP, nejčastěji pak v částech Libereckého a Jihomoravského kraje. Nejvíce obyvatel ohrožených vyloučením pak nacházíme v ORP v Karlovarském, Ústeckém a Jihočeském kraji. Již tato deskriptivní analýza ukazuje, že ohrožení vyloučením spíše než s demografickými faktory (např. věk) souvisí se sociálními podmínkami daného jednotlivce a mikroregionu, v němž žije (exekuce, nestabilní bydlení, sociální vyloučení). Případně **intervence** je proto potenciálně účelnější **cílit** spíše na obyvatele **ohrožené** digitálním vyloučením.

Ohrožení digitálním vyloučením souvisí s exekucemi, sociálním vyloučením a chudobou

Na úrovni jednotlivých **ORP souvisí ohrožení digitálním vyloučením se školní neúspěšností. Ohrožení zároveň souvisí s destabilizující chudobou**, tedy indexem složeným z exekucí, bytovou nouzí a vyloučenými lokalitami. To ukazuje složitý propletenec sociálních podmínek, neefektivního využívání digitálních technologií a školní neúspěšnosti dětí. Naopak, podíl neuživatelů digitálních technologií s těmito faktory moc nesouvisí.

Nízký zájem o neformální vzdělávání mimo zaměstnání

Na datech z Šetření o vzdělávání dospělých jsme zkoumali faktory související s účastí na **neformálním vzdělávání**. Alespoň jednoho kurzu neformálního vzdělávání se v posledních 12 měsících zúčastnilo 40 % respondentů z reprezentativního vzorku. To je jen o 1 p.b. méně než průměr EU (41 %, Eurostat). Účast na neformálním vzdělávání výrazně souvisí s **ekonomickou aktivitou**. Zaměstnaní lidé se kurzů účastní výrazně častěji než ostatní skupiny. Zaměstnavatelé jsou zároveň nejčastějšími iniciátory i plátců účasti na neformálním vzdělávání. Zájem Čechů o vzdělávání mimo zaměstnání je nízký. To může být překážkou pro efektivní vzdělávání digitálně vyloučených obyvatel a obyvatel ohrožených digitálním vyloučením.

Ty, kteří se chtějí vzdělávat, odrazuje nedostupnost vzdělávání

V analýze popisujeme také nejčastější bariéry, kterým zájemci o neformální vzdělávání čelí. U respondentů, kteří indikovali zájem o neformální vzdělávání, ale nakonec se do něj nezapojili, byly nejčastěji udávaným důvodem pro neúčast rodinné povinnosti. Poměrně často se respondenti vzdělávání neúčastnili kvůli **nedostupnosti vhodných aktivit nebo jejich nedostatečné kapacitě**.

Větší část respondentů však uvedla, že se **dalšího vzdělávání účastnit nechtěli**, případně se domnívali, že další vzdělávání nepotřebují. Češi mají nízkou motivaci k účasti na neformálním vzdělávání mimo kontext zaměstnání. Ty, kteří o vzdělávání zájem mají, často odrazuje nedostupnost nebo nedostatečné kapacity vhodných kurzů.

Návrh řešení

Pro zlepšení digitálních dovedností ohrožených obyvatel je určitě vhodné zvyšovat dostupnost a kapacitu kurzů neformálního vzdělávání. To ale pomůže relativně malé části ohrožených a vyloučených. Zprvu, tyto skupiny často o vzdělávání nemají zájem mimo rámec zaměstnání. Digitálně vyloučení jsou navíc častěji starší lidé, kteří nemají k dalšímu vzdělávání snadný přístup.

Je proto důležité nepodceňovat strukturální faktory. Obyvatelé, kteří digitálnímu vyloučení čelí nebo jim jsou ohrožení, často naráží na základní problémy se stabilitou přístupu na internet a dostupností vhodné elektroniky ([Česko.Digital, 2023](#)).

Naše rešerše z předchozí části studie navíc ukazuje, že intervence mířené na zvyšování digitálních dovedností jsou ve světě poměrně vzácné a evidence o jejich efektivitě je spíše smíšená. Kromě školení a intervencí pro zvyšování digitálních dovedností jsou tedy pro snižování negativních dopadů digitálního vyloučení klíčové i podpůrné programy. Zatímco školení a jiné intervence by měly být zaměřeny zejména na obyvatele ohrožené digitálním vyloučením, cílovou skupinou podpůrných programů (především sociálních) by měli být především digitálně vyloučení jedinci.

Propracovaný plán podpůrných programů, který kromě školení ohrožených a vyloučených skupin zahrnuje také spolupráci s pracovníky sociálních služeb, poskytuje organizace [Česko.Digital](#), která na stejné téma připravuje také příručku Pomáháme.Digital.

Rozšíření segmentace na úroveň ORP

Kapitola 1

Rozšíření segmentace vyloučení na úroveň ORP

Identifikace digitálního vyloučení na úrovni ORP

V předchozích analýzách jsme na základě dat z Výběrového šetření o informačních a komunikačních technologiích segmentovali české uživatele internetu do osmi skupin. Identifikovali jsme mj. skupinu **digitálně vyloučených / neuživatelů** (18 % populace) a dvě skupiny obyvatel **ohrožených digitálním vyloučením** (16 %): **sporadické uživatele** a **starší čtenáře**.

Podíly obyvatelstva v jednotlivých kategoriích jsme v předchozích analýzách vypočítali na úrovni krajů. Pro detailnější porozumění struktuře digitálního vyloučení a lepšímu cílení případných intervencí je však klíčové mít data o **podílech digitálně vyloučených a ohrožených skupin na úrovni menších územních celků**. Cílem této kapitoly proto bylo **rozšířit segmentaci na úroveň obcí s rozšířenou působností**. Segmentace použitá v této kapitole je zjednodušenou variantou klasifikace z předchozích analýz. Namísto osmi skupin obyvatelstvo klasifikujeme do tří kategorií: Neuživatelé (digitálně vyloučení), Ohrožení vyloučením, a Ostatní (tj. zbývajících pět skupin).

Data

V předchozí analýze na úrovni krajů jsme použili data z Výběrového šetření o informačních a komunikačních technologiích (VŠIT; 2021). Toto šetření je však **reprezentativní pouze na úrovni krajů**, pro nižší územní celky už nikoli. Pro rozšíření segmentace na úroveň ORP jsme proto použili data ze **Sčítání lidu, domů a bytů** (SLDB; 2021).

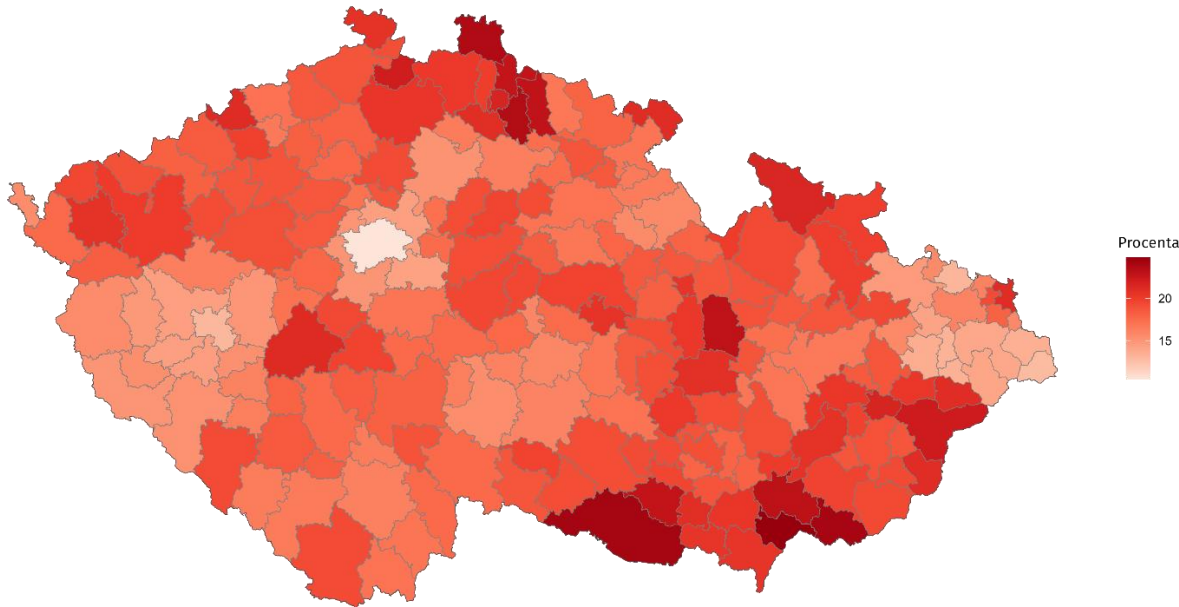
Metodika

V rámci SLDB nejsou k dispozici data o digitálních dovednostech a užívání internetu. Obsahuje však údaje o věku, pohlaví a ekonomické aktivitě. Ty byly k dispozici také v datasetu VŠIT použitým pro původní segmentaci. Rozšíření na úroveň ORP jsme proto provedli v následujících třech krocích:

1. Data z VŠIT jsme použili pro odhadnutí modelu **multinomické logistické regrese**. Ten nám umožnil pro každého respondenta/respondentku kvantifikovat **pravděpodobnost členství v jednotlivých kategoriích** na základě věku, pohlaví, ekonomické aktivity a jejich interakcí.
2. Vytvořený regresní model jsme aplikovali na data ze SLDB. Pro každého obyvatele ČR nad 16 let jsme tak na základě věku, pohlaví a ekonomické aktivity odhadli pravděpodobnost členství v jednotlivých kategoriích. Podíly segmentů v jednotlivých ORP jsme získali sečtením výsledných pravděpodobností pro každou kategorii.
3. Výsledky kroku 2 nedostatečně odrazily vliv jiných než sociodemografických faktorů. Výsledné odhady jsme proto korigovali **beta regresí**. Nejprve jsme pro každou kategorii vytvořili regresní model s indexy **destabilizující chudoby** a **socioekonomického znevýhodnění** jako prediktory v rámci jednotlivých krajů. Takto odhadnuté regresní parametry jsme použili ke korekci výsledků na úrovni ORP z kroku 2. To nám umožnilo přesněji reflektovat vliv sociálních a ekonomických podmínek a zvýšit variabilitu odhadů podílů kategorií digitálního vyloučení v rámci jednotlivých krajů. Výsledné odhady prezentujeme v mapách níže.

Výsledky rozšíření segmentace na ORP

Největší podíly digitálně vyloučených v Hodoníně a Frýdlantu

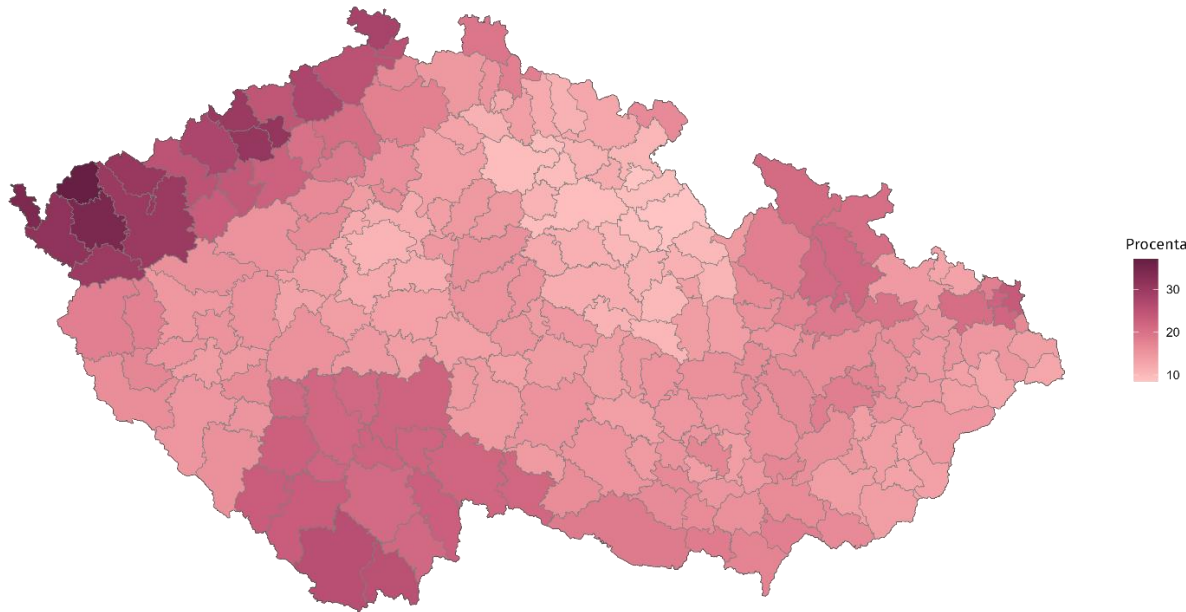

Praha má nejmenší podíl digitálně vyloučených. Naopak **nejvyšší podíly ne uživatelů** najdeme v Jihomoravském (mikroregiony Hodonín, Znojmo, Veselí nad Moravou a Kyjov) a Libereckém kraji (Frýdlant, Semily, Jilemnice).

Data ukazují, že podíly ne uživatelů se uvnitř jednotlivých krajů značně liší. Zatímco v Moravskoslezském kraji je podíl ne uživatelů ve srovnání se zbytkem republiky celkově poměrně nízký, některé tamní mikroregiony (Karviná, Bruntál, Krnov) patří mezi ORP s nejvyšším podílem ne uživatelů v republice. Je proto pro řadu účelů nedostatečné se dívat pouze na rozdíly mezi kraji.

Výsledky rozšíření segmentace na ORP

Ohrožení vyloučením nejčastěji v Karlovarském a Ústeckém kraji

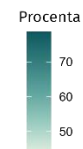
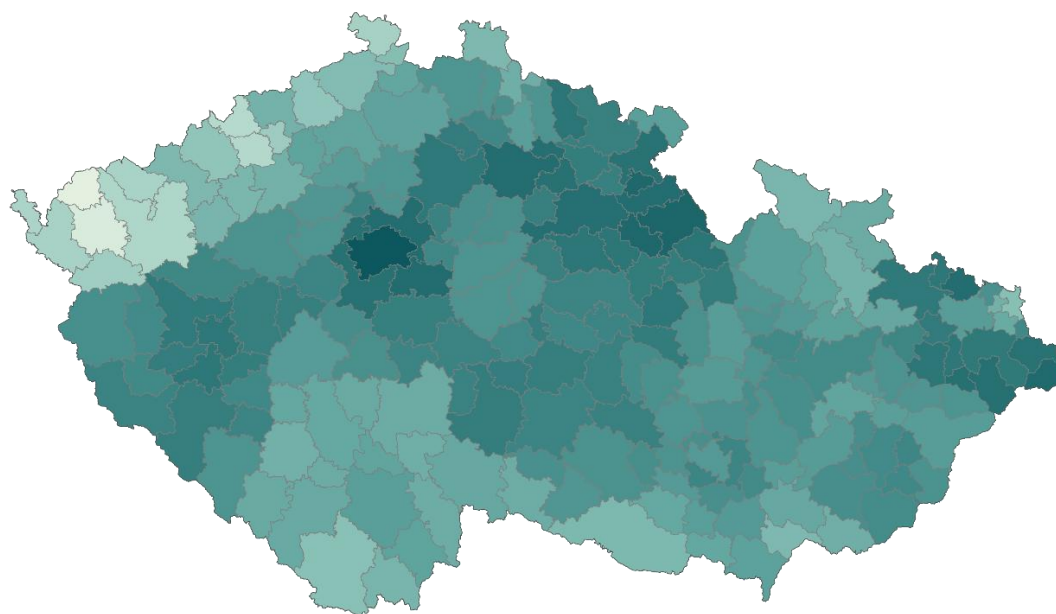
Lidé ohrožení digitálním vyloučením jsou výrazně koncentrováni ve specifických krajích, méně už vidíme rozdíly uvnitř krajů. Jednotlivé ORP v daném kraji vykazují podobné podíly ohrožených.

Zdaleka nejvyšší podíl ohrožených vykazují mikroregiony Kraslice, Sokolov a Aš v Karlovarském kraji. Ve všech těchto mikroregionech je podíl ohrožených vyšší než 30 %. ORP s vysokými podíly ohrožených najdeme také v Ústeckém (Bílina, Most, Ostrov), Jihočeském (Český Krumlov, Kaplice) nebo Moravskoslezském kraji (Karviná).

Pohled na mapu ukazuje, že podíly obyvatel ohrožených digitálním vyloučením jsou vyšší v regionech s větší mírou socioekonomického znevýhodnění. To potvrzují i podrobnější analýzy prezentované níže.

Výsledky rozšíření segmentace na ORP

Lidé s vyššími digitálními dovednostmi

Mapa zobrazuje **podíly uživatelů patřících do zbývajících pěti segmentů** digitálních dovedností (skupina Ostatní). Tuto skupinu tvoří jak uživatelé, kteří sice nejsou ohroženi vyloučením, ale při používání digitálních technologií čelí specifickým rizikům (Částečně produktivní starší lidé, Konzumenti obsahu, Nedbalí bezpečnosti, Nekomunikující s úřady), tak plně digitálně začlenění obyvatelé (segmenty Připraveni na e-government a Expertní uživatelé).

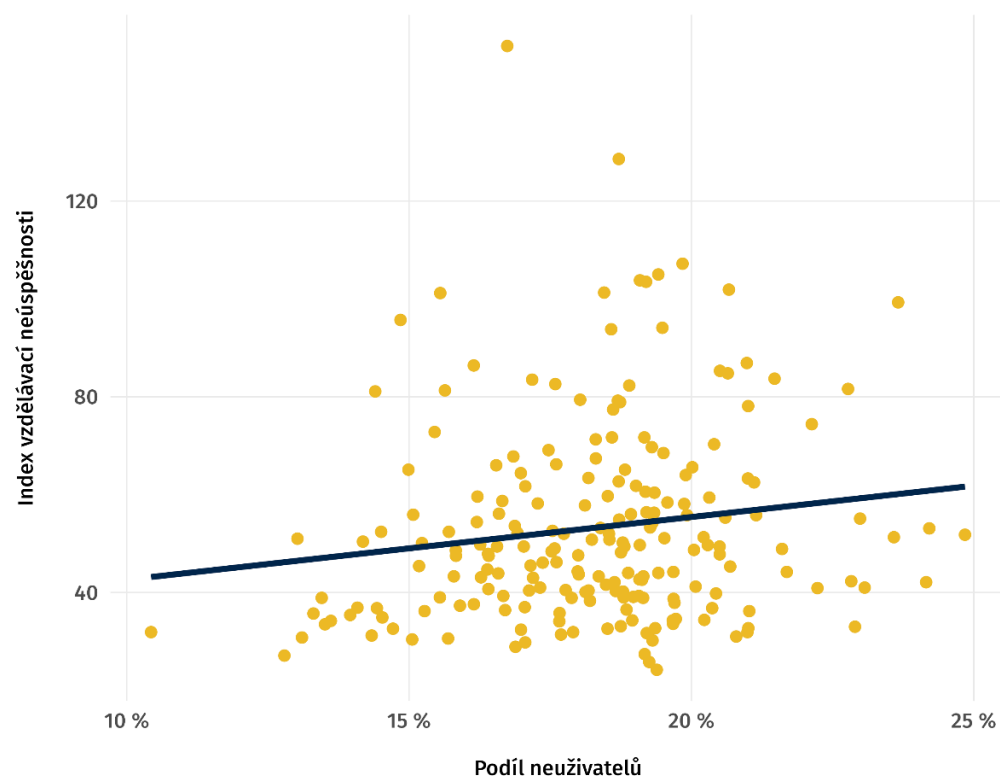
Mezi ORP s **nejvyšším podílem** kategorie Ostatní patří Praha, mikroregiony v Královéhradeckém (např. Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Nové Město nad Metují) a Středočeském kraji (Říčany, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav).

Obecně je možné říci, že čím více obyvatel daného ORP patří do skupiny Ostatní, tím **vyšší je obecně úroveň digitálního začlenění v daném mikroregionu**. Při interpretaci výsledků je ovšem nutné brát na vědomí, že dva mikroregiony se srovnatelným podílem obyvatel v kategorii Ostatní se mohou výrazně lišit podíly jednotlivých subsegmentů.

Faktory související s digitálním vyloučením

Faktory související s digitálním vyloučením

Slabá souvislost podílu neuživatelů se vzdělávací neúspěšností

Podíl **neuživatelů** se **vzdělávací neúspěšností** v rámci ORP souvisí jen mírně (korelační koeficient: 0,15). Vzhledem k tomu, že mezi neuživatele patří především starší lidé, tento výsledek není překvapivý.

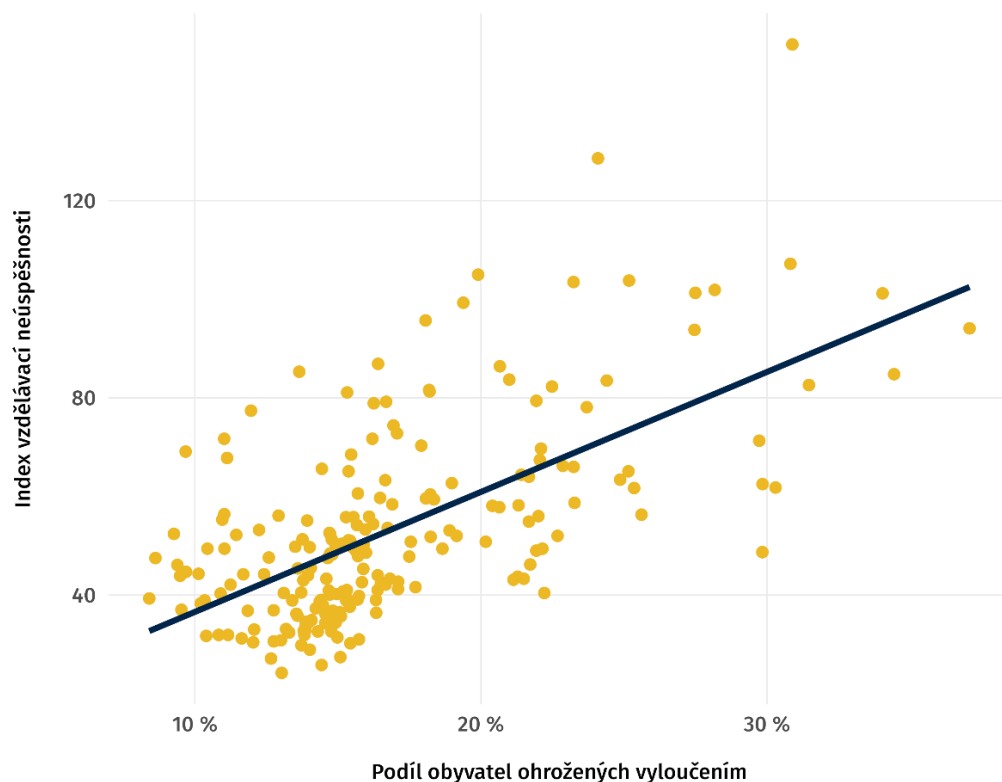
I tato slabá asociace však naznačuje, že v ORP s vysokým podílem žáků čelících vzdělávací neúspěšnosti (které zároveň většinou vykazují větší míru sociálního znevýhodnění) je zároveň více neuživatelů digitálních technologií.

Poznámky: Body ve scatterplotu reprezentují jednotlivá ORP. Index vzdělávací neúspěšnosti (DataPAQ) kombinuje míru nedokončování základního vzdělání, opakování ročníku, propadání a absencí.

Zdroj: DataPAQ, výpočet PAQ Research, MŠMT, ČŠI

Faktory související s digitálním vyloučením

Podíl ohrožených souvisí se vzdělávací neúspěšností

Podíl obyvatel ohrožených digitálním vyloučením v rámci ORP je silně asociován se vzdělávací neúspěšností (korelační koeficient = 0,63). To znamená, že ORP s vyšší vzdělávací neúspěšností typicky mají vyšší očekávaný podíl obyvatel ohrožených vyloučením.

Dostupná data bohužel nejsou dostatečně podrobná na to, aby ukázala, zda se ohrožení digitálním vyloučením týká přímo rodin dětí, které se potýkají se vzdělávací neúspěšností.

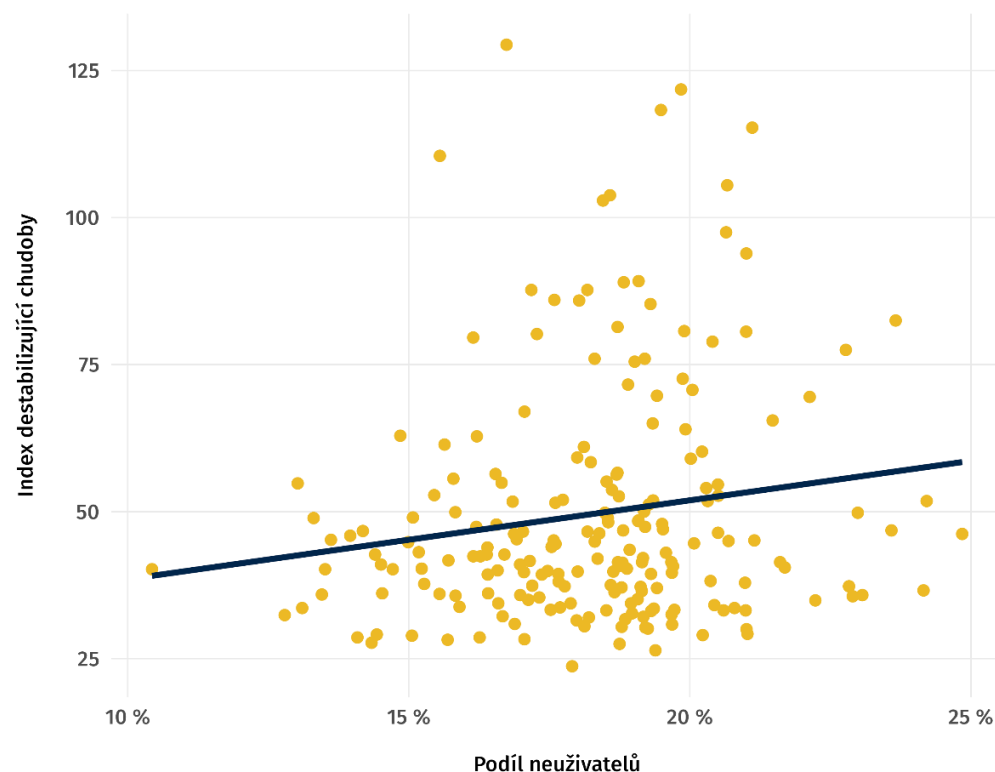
Výsledky však jednoznačně ukazují, že míra ohroženosti vyloučením výrazně souvisí se strukturálními faktory sociálního vyloučení. I proto je při designování případných intervencí pro zvyšování digitální inkluze nutné brát v potaz, že digitální vyloučení je součástí širšího socioekonomického kontextu.

Poznámky: Body ve scatterplotu reprezentují jednotlivá ORP. Index vzdělávací neúspěšnosti (DataPAQ) kombinuje míru nedokončování základního vzdělání, opakování ročníku, propadání a absencí.

Zdroj: DataPAQ, výpočet PAQ Research, MŠMT, ČŠI

Faktory související s digitálním vyloučením

Slabá souvislost podílu neuživatelů s destabilizující chudobou

Data ukazují, že **destabilizující chudoba** souvisí v rámci ORP s podílem skupiny digitálně vyloučených neuživatelů **jen mírně** (korelační koeficient = 0,16).

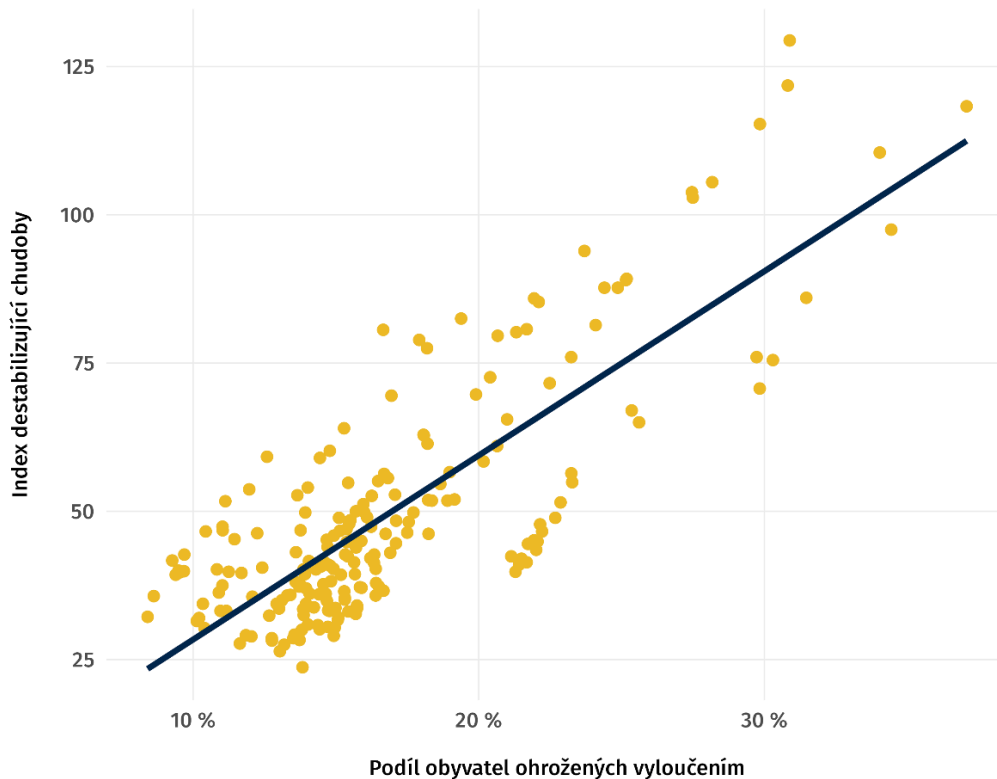
Tento výsledek je v souladu s poznatky o sociodemografické struktuře skupiny neuživatelů – nejde nutně o obyvatele, kteří zařízení nepoužívají kvůli nedostatku materiálních prostředků. Mnohdy jde spíše o **starší lidi**, kteří i vzhledem ke svému věku digitální zařízení používat nechtějí nebo neumějí.

Poznámky: Body ve scatterplotu reprezentují jednotlivé kraje ČR. Index destabilizující chudoby (DataPAQ) kombinuje údaje o prevalenci exekucí, občanů v bytové nouzi a sociálně vyloučených lokalit v daném kraji.

Zdroj: DataPAQ, výpočet PAQ Research, ČSÚ, ASZ, Exekutorká komora, GAC

Faktory související s digitálním vyloučením

Ohrožení vyloučením souvisí s destabilizující chudobou

Podíl obyvatel ohrožených digitálním vyloučením v rámci ORP je na rozdíl od podílu neuživatelů **silně asociován s destabilizující chudobou** (korelační koeficient = 0,8). Kraje s vyšší mírou destabilizující chudoby tedy mají vyšší očekávaný podíl obyvatel ohrožených vyloučením.

Tyto výsledky jsou v souladu s poznatky z kvalitativního výzkumu realizovaného organizací [Česko.Digital](#). Ten ukazuje, že v nízkopříjmových a sociálně znevýhodněných domácnostech většinou není problémem úplné digitální vyloučení. Jejich příslušníci většinou internet a digitální technologie (zejména chytré telefony) aktivně používají, potýkají se však s nedostatečným počtem zařízení (které často sdílí několik členů rodiny) nebo nedostatečnou stabilitou internetového připojení. To zároveň znamená, že obyvatelé ohrožení vyloučením představují slibnou cílovou skupinu pro případné intervence.

Naše data k tomuto příběhu dále dodávají, že problémem u těchto skupin je také často problematické využívání digitálních technologií, na které lze cílit při intervencích.

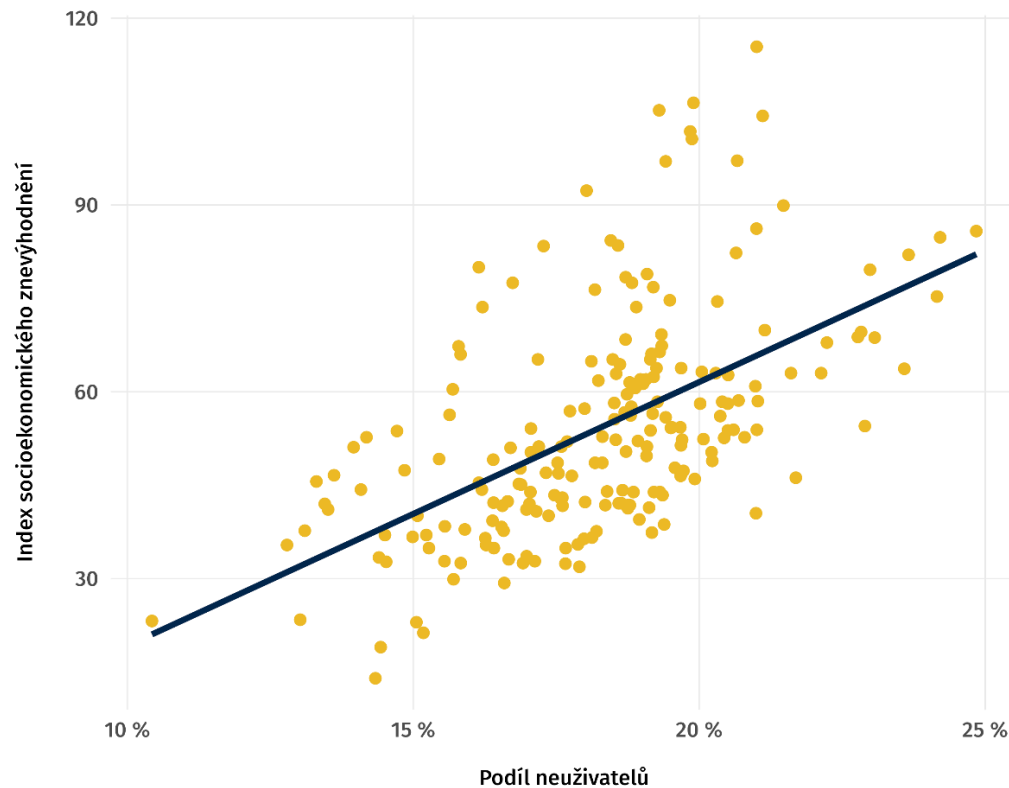
Při interpretaci výsledků vizualizovaných na úrovni ORP je ovšem nutné vzít v potaz, že metodologicky hrál index destabilizující chudoby roli při odhadování podílu obyvatel ohrožených vyloučením. Takřka totožná asociace však vychází také na úrovni krajů, kde byly podíly jednotlivých segmentů konstruovány jen z výsledků šetření VŠIT a socioekonomické ukazatele v nich nehrály velkou roli.

Poznámky: Body ve scatterplotu reprezentují jednotlivé ORP ČR. Index destabilizující chudoby kombinuje údaje o prevalenci exekucí, občanů v bytové nouzi a sociálně vyloučených lokalit v daném kraji.

Zdroj: DataPAQ, výpočet PAQ Research, ČSÚ, ASZ, Exekutorká komora, GAC

Faktory související s digitálním vyloučením

Podíl neuživatelů v kraji souvisí se socioekonomickým znevýhodněním

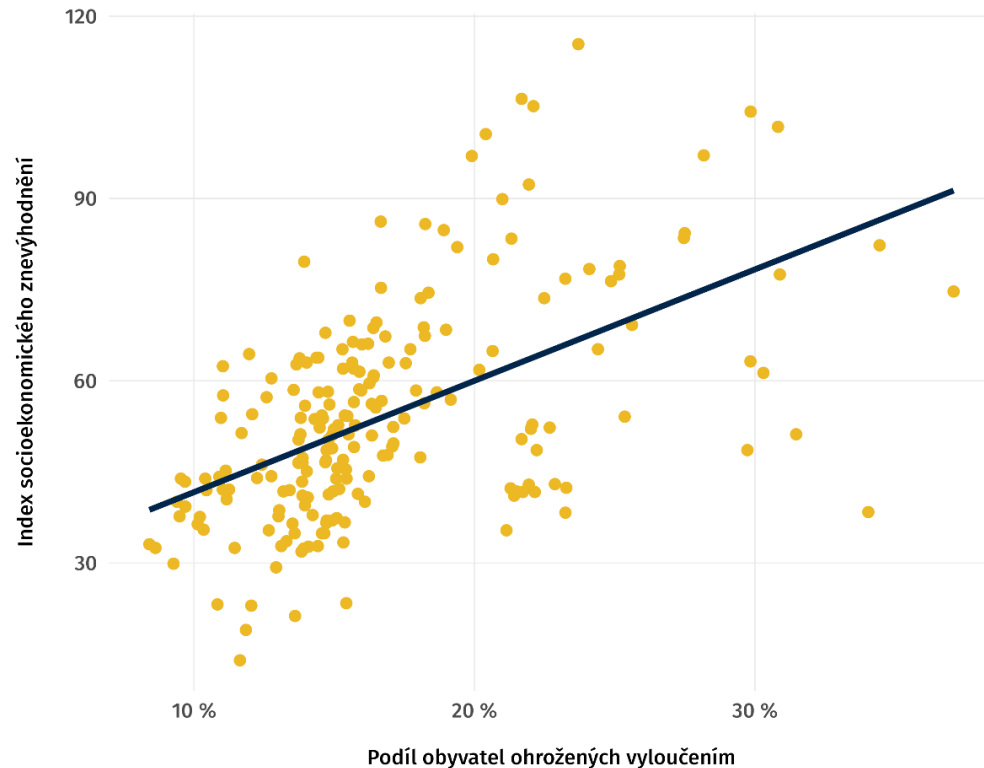

Podíl neuživatelů je asociován se socioekonomickým znevýhodněním (korelační koeficient = 0,57). Socioekonomické znevýhodnění je index složený především z nezaměstnanosti a podílu lidí s maturitou. Tento index odpovídá nejvíce ekonomickému potenciálu obyvatel. ORP s vyšším socioekonomickým znevýhodněním tedy mají vyšší očekávaný podíl digitálně vyloučených obyvatel. To podporuje závěr, že podíl neuživatelů souvisí spíše se stálejšími faktory, jako je vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Poznámky: Body ve scatterplotu reprezentují jednotlivé kraje ČR. Index socioekonomického znevýhodnění kombinuje data o nezaměstnanosti a vzdělanostní struktuře obyvatelstva.
Zdroj: DataPAQ, výpočet PAQ Research, ČSÚ, ASZ, Exekutorská komora, GAC

Faktory související s digitálním vyloučením

Asociace podílu ohrožených vyloučením se socioekonomickým znevýhodněním

Podíl ohrožených vyloučením je se socioekonomickým znevýhodněním korelován do podobné míry jako podíl ne uživatelů (korelační koeficient = 0,57). Kraje s vyšším socioekonomickým znevýhodněním tedy mají vyšší očekávaný podíl digitálně vyloučených obyvatel.

Za povšimnutí stojí skutečnost, že s destabilizující chudobou byl asociován jen podíl obyvatel ohrožených vyloučením, nikoli podíl ne uživatelů. Podobný vzorec vidíme také u indexu vzdělávací neúspěšnosti. Korelace se socioekonomickým znevýhodněním však je pro obě skupiny podobná.

Poznámky: Body ve scatterplotu reprezentují jednotlivé kraje ČR. Index socioekonomického znevýhodnění (DataPAQ) kombinuje data o nezaměstnanosti a vzdělanostní struktuře obyvatelstva.
Zdroj: DataPAQ

Analýza vzdělávání dospělých

Kapitola 3

Analýza vzdělávání dospělých

Cíle analýzy

Zvyšování digitálních dovedností je klíčovým aspektem prevence digitálního vyloučení a zmírňování jeho negativních dopadů. Mezi nejvýznamnější nástroje zvyšování digitálních i jiných dovedností u dospělé populace patří **neformální vzdělávání** (vzdělávání mimo školský systém – kurzy, workshopy, pracovní školení, soukromé lekce). Na základě dat z Šetření o vzdělávání dospělých v této kapitole analyzujeme, jaké faktory facilitují účast na dalším vzdělávání (v oblasti IT i v obecné rovině) a s jakými bariérami v účasti se potýkají dospělí, kteří o neformální vzdělávání mají zájem, ale neúčastní se jej.

Data

V analýzách používáme data z reprezentativního Šetření o vzdělávání dospělých (Adult Education Survey) 2022. Sběr dat byl realizován Českým statistickým úřadem. Šetření se týká obyvatel České republiky ve věku od 18 do 69 let (n = 10.223). Odpovědi se týkají období 12 měsíců před dnem sběru dat.

Metodika

Pro identifikaci faktorů predikujících účast na neformálním vzdělávání jsme použili **logistickou regresi**. Ta umožňuje modelovat míru, do níž jsou prediktory asociovány se změnou v šanci účasti v kurzu dalšího vzdělávání. Jako prediktory pro účast jsme použili věk a pohlaví respondenta, bydliště (na úrovni regionu soudržnosti), příjem domácnosti, ekonomickou aktivitu, nejvyšší dosažené vzdělání a stupeň urbanizace místa bydliště.

Častěji se vzdělávají mladší, vzdělanější, zaměstnaní lidé

Účast na neformálním vzděláváním podle regresního modelu souvisí s následujícími faktory:

- * **Věk:** starší lidé mají tendenci účastnit se neformálního vzdělávání méně
- * **Příjem domácnosti:** pravděpodobnost účasti se zvyšuje s rostoucím příjmem
- * **Ekonomické postavení:** zdaleka nejčastěji se vzdělávání účastní zaměstnaní lidé, nejméně pak lidé trvale práce neschopní
- * **Nejvyšší dosažené vzdělání:** čím vyšší vzdělání daný respondent má, tím větší je jeho pravděpodobnost účasti na kurzu neformálního vzdělávání
- * **Region:** zatímco v Praze se neformálního vzdělávání účastnila více než polovina respondentů, v ostatních krajích je to výrazně méně. Nejmenší podíl (30 %) respondentů se vzdělávání účastnil v regionu soudržnosti Severozápad (Ústecký a Karlovarský kraj).

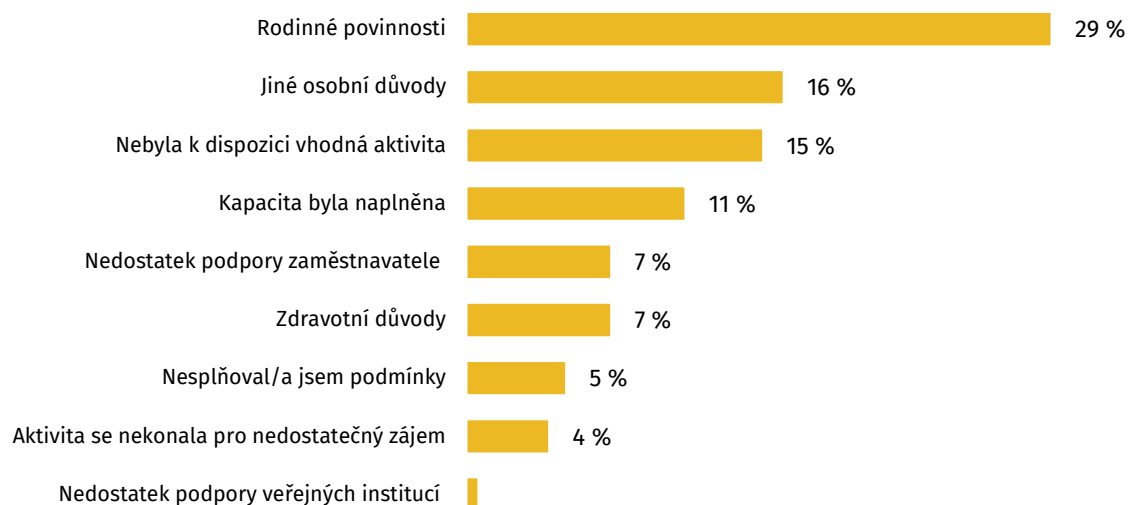
Detailnější výsledky logistické regrese uvádíme v příloze této prezentace.

Na následujících slidech představujeme výsledky deskriptivní analýzy Šetření o vzdělávání dospělých.

V regresních i deskriptivních analýzách jsme použili poststratifikační váhy.

V účasti brání nedostatky vhodných aktivit a nedostatečná kapacita

Podíl odpovědí ANO

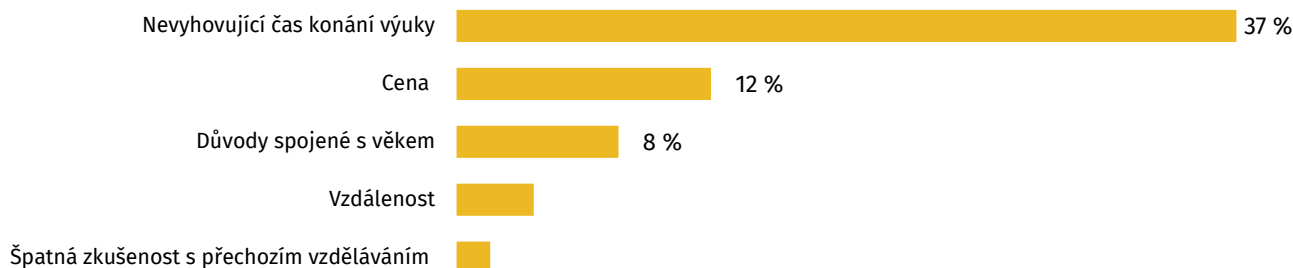
Respondenti, kteří se v poslední době dalšího vzdělávání neúčastnili, přestože uvedli, že se jej **chtěli účastnit**, byli dotazováni na bariéry, které jim v účasti bránily. Plné znění otázky: „Co vám v účasti na dalším vzdělávání bránilo?“

Nejčastěji (45 %) respondenti jako bariéru v účasti na neformálním vzdělávání udávají rodinné povinnosti. To může odrážet reálné důvody, zároveň však může jít spíše o indikátor skryté neochoty k dalšímu vzdělávání. Z faktorů, které mohou být cílem pro případné intervence, respondenti nejčastěji zmiňují nedostatečnou nabídku vhodných aktivit (16 %) a jejich nedostatečné kapacity (15 %). Tato omezení se však týkají jen malé části respondentů.

Nedostatek podpory veřejných institucí jako bariéru uvádí méně než 1 % respondentů, kteří se chtěli dále vzdělávat.

Výsledky indikují nízkou ochotu se vzdělávat

Podíl odpovědí ANO

Otázka o důvodech pro neúčast na vzdělávání byla položena také respondentům, kteří uvedli, že se dalšího vzdělávání účastnit nechtěli. Těch bylo téměř dvakrát více (n = 1416) než respondentů, kteří se chtěli vzdělávat ale vzdělávání se nakonec neúčastnili (n = 825). Podíl obyvatel, kteří k dalšímu vzdělávání postrádají motivaci, tedy je nezanedbatelný. Jako nejčastější důvod neúčasti respondenti uvádějí nevyhovující čas konání výuky. Není však jasné, nakolik ve svých odpovědích uváděli spíše zástupné důvody.

Plné znění otázky: „Z jakého důvodu [jste se nechtěl/a dále vzdělávat]?“

Ke vzdělávání nejčastěji motivují zaměstnavatelé

Podíl odpovědí ANO

Respondenty, kteří se v posledních 12 měsících účastnili neformálního vzdělávání, k účasti nejčastěji motivovala povinnost účasti daná zákonem nebo zaměstnavatelem. Častým důvodem účasti byla také motivace lépe vykonávat svou práci. Téměř všechny časté motivace pro účast se týkají kontextu zaměstnání.

Z jakých důvodů jste se rozhodl/a účastnit se tohoto [neformálního] vzdělávání?

Zdroj: Adult Education Survey 2022, N = 3838.

Otázka byla položena pouze respondentům, kteří se v posledních 12 měsících účastnili neformálního vzdělávání..

Analýza vzdělávání dospělých

IT kurzy pro lepší výkon práce

Podíl odpovědí ANO

Motivace pro účast na neformálním vzdělávání analyzujeme také pro vzorek respondentů, kteří se účastnili vzdělávání přímo v oblasti informačních technologií (n = 370). Oproti celkovému vzorku respondenti výrazně častěji uváděli motivaci lépe vykonávat svou práci. I u vzdělávání v oblasti IT však celkově dominují motivace spojené se zaměstnáním. To v souladu s výsledky regresního modelu ukazuje, že neformálního vzdělávání se účastní především ekonomicky aktivní lidé.

Z předchozích analýz víme, že ve skupinách digitálně vyloučených a obyvatel ohrožených vyloučením jsou výrazně nadreprezentováni obyvatelé, kteří nejsou ekonomicky aktivní (především nezaměstnaní a důchodci). Neformální vzdělávání proto ve své současné podobě pravděpodobně nepředstavuje efektivní nástroj zvyšování digitálních dovedností u nejohroženějších skupin.

Z jakých důvodů jste se rozhodl/a účastnit se tohoto [neformálního] vzdělávání?

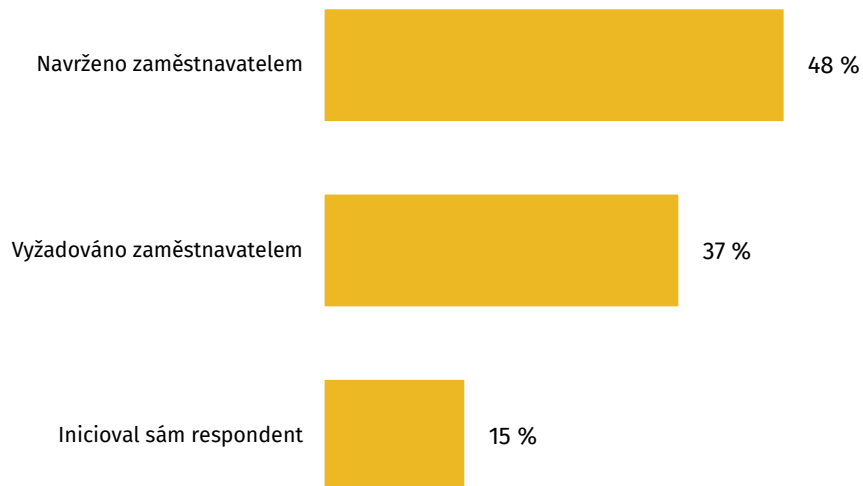
Zdroj: Adult Education Survey 2022, n = 370.

Odpovědi pouze od respondentů, kteří se v posledních 12 měsících účastnili neformálního vzdělávání v oblasti IT.

Analýza vzdělávání dospělých

Neformální IT vzdělávání iniciují zaměstnavatelé

Podíl odpovědí ANO

V 85 % případů byli iniciátoři neformálního vzdělávání zaměstnavatelé. Jen 15 % dotazovaných se vzdělávání v oblasti informačních technologií účastnilo z vlastní iniciativy. Zaměstnavatelé také byli nejčastějšími plátcí vzdělávání (83 %). Úřady práce naopak kurzy proplácely méně než 1 % respondentů.

Kdo inicioval toto [neformální] vzdělávání?

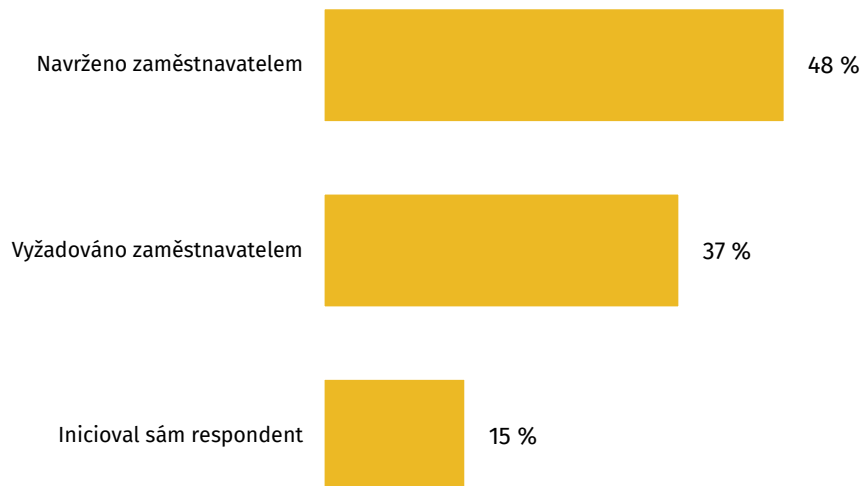
Zdroj: Adult Education Survey 2022, N = 370.

Odpovědi pouze od respondentů, kteří se v posledních 12 měsících účastnili neformálního vzdělávání v oblasti IT.

Analýza vzdělávání dospělých

Neformální IT vzdělávání iniciují zaměstnavatelé

Podíl odpovědí ANO

V 85 % případů byli iniciátory neformálního vzdělávání zaměstnavatelé. Jen 15 % dotazovaných se vzdělávání v oblasti informačních technologií účastnilo z vlastní iniciativy. Zaměstnavatelé také byli nejčastějšími plátcí vzdělávání (83 %). Úřady práce naopak kurzy proplácely méně než 1 % respondentů.

Kdo inicioval toto [neformální] vzdělávání?

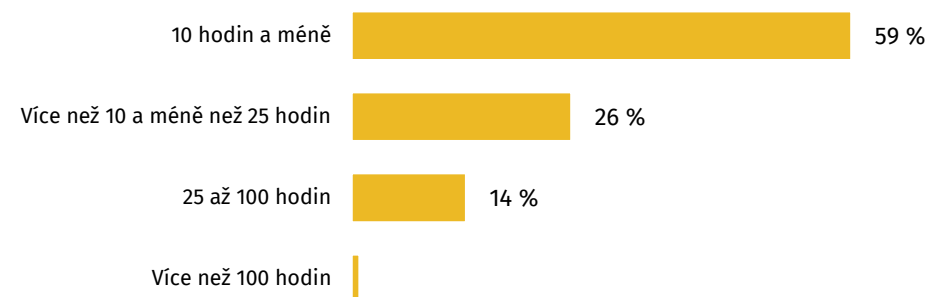
Zdroj: Adult Education Survey 2022, N = 370.

Odpovědi pouze od respondentů, kteří se v posledních 12 měsících účastnili neformálního vzdělávání v oblasti IT.

Analýza vzdělávání dospělých

IT kurzy většinou trvají méně než 10 hodin

Podíl odpovědí ANO

Drtivá většina (59 %) respondentů, kteří se účastnili neformálního vzdělávání v oblasti informačních technologií, uvedla, že navštěvovaný kurz měl časovou dotaci 10 nebo méně hodin. To ukazuje, že aktuálně nabízené a navštěvované kurzy spíše než ke komplexnímu rozvoji digitálních dovedností častěji slouží k specifickému doplnění vzdělání v oblastech vyžadovaných zaměstnavateli.

Jaký byl celkový počet hodin výuky tohoto vzdělávání za posledních 12 měsíců? (rekódováno)

Zdroj: Adult Education Survey 2022, N = 370.

Odpovědi pouze od respondentů, kteří se v posledních 12 měsících účastnili neformálního vzdělávání v oblasti IT.

Příloha

Příloha ke kapitole 3

Výsledky logistické regrese

Regresní koeficienty

Prediktor	Koeficient	Standardní chyba	p-hodnota
Konstanta (intercept)	-0,13	0,15	0,41
Region: Střední Čechy*	-0,38	0,12	<0,05
Region: Jihozápad*	-0,38	0,11	<0,05
Region: Severozápad*	-0,62	0,12	<0,001
Region: Severovýchod*	-0,17	0,12	0,14
Region: Jihovýchod*	-0,26	0,11	<0,05
Region: Střední Morava*	-0,52	0,13	<0,001
Region: Moravskoslezsko*	-0,37	0,12	<0,05
Věk	-0,01	0,002	<0,001
Pohlaví: Žena*	0,07	0,05	0,13
Stupeň urbanizace: Města a okolí*	0,07	0,07	0,36
Stupeň urbanizace: Venkovské oblasti*	-0,01	0,07	0,87
Příjem domácnosti	0,10	0,02	<0,001
Ekonomická aktivita: Nezaměstnaný*	-1,68	0,21	<0,001
Ekonomická aktivita: Důchodce*	-2,21	0,10	<0,001
Ekonomická aktivita: Trvale práce neschopný*	-2,18	0,62	<0,001
Ekonomická aktivita: Studující*	-1,25	0,13	<0,001
Ekonomická aktivita: V domácnosti*	-1,91	0,14	<0,001
Ekonomická aktivita: Jiné*	-1,17	0,77	0,13
Nejvyšší dosažené vzdělání: Maturita/VOŠ*	0,48	0,05	<0,001
Nejvyšší dosažené vzdělání: Vysokoškolské	0,87	0,07	<0,001

Interpretace výsledků logistické regrese

- * Regresní koeficienty u logistické regrese vyjadřují, jak se změní logaritmus podílu šancí účasti na neformálním vzdělávání při změně daného prediktoru (nezávislé proměnné) o jednu jednotku (při kontrole vlivu ostatních prediktorů zahrnutých v modelu)
- * Prediktory označené hvězdičkou reprezentují úroveň kategorické proměnné. Regresní koeficient je zde interpretován jako změna logaritmu podílu šancí oproti referenční kategorii. Jako referenční jsme pro jednotlivé kategorické proměnné použili následující kategorii:
 - * Region: Praha
 - * Pohlaví: Muž
 - * Stupeň urbanizace: Velká města
 - * Ekonomická aktivita: Zaměstnaný
 - * Nejvyšší dosažené vzdělání: Bez maturity